

KNIHA I. O ODTAŽITOSTI

I. 1 Sutíkšna se zeptal mudrce: "Co vede k osvobození, je to práce nebo poznání?"

SUTÍKŠNA se zeptal mudrce jménem **Agastja**: Ó moudrý, osvěti mi prosím následující věc. Co vede k osvobození, je to práce nebo poznání?

AGASTJA pravil: Pták potřebuje k letu obě křídla a k nejvyššímu cíli, jímž je osvobození, vede obojí, práce i poznání. Samotná práce k osvobození nestačí a taktéž ani samotné poznání. Obojí dohromady však vytváří předpoklady pro osvobození. Odpovědí na tvou otázku bude příběh, který ti nyní budu vyprávět.

Žil jednou světec jménem **Kárunja**, jehož otcem byl **Ágnivéša**. Mladý **Kárunja** četl posvátné knihy a chápal jejich smysl, ale vůči životu se stal lhostejným. Když to **Ágnivéša** viděl, zeptal se syna, proč upustil od provádění svých denních povinností. Nato **Kárunja** odpověděl: „Svatá písma na jedné straně tvrdí, že člověk má až do konce svého života plnit příkazy v nich obsažené, a na druhé straně se v nich říká, že nesmrtelnosti lze dosáhnout pouze vzdáním se všech činů. Nevím si s tím rady. Co mám dělat, můj učiteli a otče?“ To řekl a odmlčel se.

ÁGNIVÉŠA odpověděl: Slyš, můj synu, budu ti vyprávět starou moudrost. Náležitě zvaž její poselství a pak dělej, jak se ti zlíbí. Kdysi za dávných časů seděla nebeská nymfa **Suruči** na jednom z vrcholů **Himálaje**, když vtom spatřila letět posla boha **Indry**, krále bohů. Na její otázku jí posel sdělil svůj úkol.

POSEL BOHŮ řekl: Mudrc a král **Arištanémi** přenechal království svému synovi a na hoře **Gandhamádana** se oddal přísnému odříkání a askezi. Když to bůh **Indra** uviděl, požádal mě, abych za ním poslal nebeské nymfy, které by ho odvedly do nebe. Král však chtěl znát výhody a nevýhody nebe. Řekl jsem mu, že v nebi se těm největším, prostředním i těm nejmenším ze zbožných smrtelníků dostane přiměřené odměny, a jakmile jsou plody jejich zásluh vyčerpány, vracejí se opět do světa smrtelníků. Král odmítl přijmout **Indrovo** pozvání do nebe a **Indra** mě za ním znovu poslal s žádostí, aby král dříve, než odmítne jeho nabídku, vyhledal pomoc mudrce jménem **Válmíki**.

Když byl král k tomuto mudrci uveden, zeptal se ho: „Jak nejlépe se může člověk osvobodit od zrození a smrti?“ Nato mu **Válmíki** začal popisovat rozhovor mezi králem **Rámou** a mudrcem **Vasišthou**.